

63-79

IV. évfolyam.

Békéscsaba, 1908 (vasárnap) augusztus 2.

63. szám.

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁNFelelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOSSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-ház
Egyes szám ára 6 fillér.
Vármegei telefonszám 67.Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félévre .. 5 kor., egy óra .. —85 kor.
Nyilttér soronként 25 fillér

Rizsákmányolási rendszer.

A megélhetés roppant drágasága nem egyéb, mint szakadatlan láncolata az uzoráskodásnak. Mert mi egyéb az összes életszükségletek mértéknélküli megdrágítása, mint a közönség legsúlyosabb kényszerhelyzetének anyagi haszon szaporítására irányuló kihasználása. A kényszerhelyzet oly parancsoló és szükségyszerű, hogy belőle menekvés egyáltalán nincs. A primitív életszükségletet ki kell elégítenie az embernek, különben elpusztul. Laknia kell a halandónak valahol, de ennie is kell az embernek, kenyert, tejet, húst. És mert egy nagy városban egyébként e cikkeket meg nem szerezheti a lakosság, mint az illető élelmiszerek eladójától, ez utóbbiak a kényszerhelyzetet ismét a közönség minél nagyobb megsarcolására használják ki.

Ez az uzoráskodás, mint szakadatlan lánc vonul végig az újabb idők áralakulásain. Egyik drágítás maga után vonja a többit és a végén az egész vonalon a megélhetés rettenetes drágasága áll be.

Csak rövidlátók vagy balgák keresik a drágaság okait egy-egy kikapott jelenségben vagy tünetben. Így gyakran hallható, hogy az általános drágaságot a sztrájkok okozták. Ez a tétel azonban

az igazságnak csak egy részét fedi. A sztrájkok is közrejátszottak a drágításban, de nem eredendő okai a drágaságnak, hanem már maguk is okozatai a drágulás processzusának. A nagy tömegek keresményük szaporítása érdekében csakis akkor mozdulnak meg, amikor a keresmény eddigi megélhetési viszonyaik fenntartására nem elégséges. A munkabér is ehhez képest csak akkor emelkedik, amikor a munkások megélhetésére szükséges összeg növekedik. És csakis e megélhetés mérvéig növekedik a munkabér. Soha sztrájk útján még ki nem küzdött valamely tömeg oly munkabért, mely az elsőrendű életszükségletek kielégítésén túl való keresetet jelentene a számára.

A magasabb munkabér, mely az élet feltételes megdrágulását követi nyomon, természetesen hatását ismét mint ár-emelő tényező érvényesül mindama cikkek árában, melyeket az emelt munkabér mellett állítanak elő. Feljebb emelkedik a nyersanyag, a felgyártmány, a kész iparcikk ára, drágul az élelem, drágul a lakás és így tovább. Ez egy természetes folyamat. Az áremelkedés nem volna baj, mert hiszen a nagyobb kiadás fedezésére nagyobb bevétel állana rendelkezésre. A baj ott van, hogy az

áremelkedés nem történik egyforma ütemben és mértékben az egész gazdasági élet összes területein. Így azután a valóságban a drágulás nem jelentkezik teljesen kiegyenlítve, mérleg-szerű egyensúlyban, akként, hogy minden korona többkiadással szemben áll ugyanannyi korona több bevétel. Hanem akként megy végbe a drágulási folyamat, hogy egyes szakmákban és egyes foglalkozási ágaknál előbb áll be és nagyobb mértékben a drágulás, mint a jövedelem-szaporodás, úgy hogy itt hiánnyal kell megküzdenie a drágaságtól sújtott polgároknak.

A főoka pedig az áremelkedés általános nagy egyenlőtlen-ségének az, hogy maga a drágulás nem egyforma mértékben megy végbe a gazdasági élet minden fokozatán, hanem progresszív mértékben. Így, ha a munkabér drágult egy koronával, a nyersanyagot a termelő már két koronával, a gyáros a készáru három koronával, a kereskedő a portékát négy koronával drágítva adja el, úgy hogy a csekély drágulásból mindegyik külön hasznot akar huzni. Végeredményében azután a fogyasztók nagy tömegei, vagyis azok, akiknek keresménye csak egy koronával gyarapodott, négy koronával drágábban kénytelenek megfizetni az árut. És ez

az, amit a tömegpszichológia uzorának tekint, de amire az államok uzoratorvényei nem huzzák rá a büntetőparagrafust.

Pedig hát uzora gyanánt volna büntetendő a legfontosabb élelmiszerek árának nagy mértékben való indokolatlan felszökötése. Ha az államhatalom tiltja és bünteti a készpénz használata után 8 százaléknál nagyobb kamat szedését, logikus-e és észszerű-e az, hogy megengedi polgárainak a ki-fosztását lakáshasználat, vagy élelmicikkek, hus, kenyér, liszt tej stb. ára fejében?

Sajnos, minderre intézkedés nincs. És ennek a következménye az, hogy meggyökeresedhetett az a világfelfogás, mely azt vallja, hogy a nagy tömegek a világrendben feltétlenül kizsákmányoltatnak és hogy ezen csakis a magántulajdonra alapított gazdasági rend teljes fel-fordulása változtathat. Holott a nagy tömegek kizsákmányolásának megakadályozása lépésről-lépésre e tekintetben oly nagy változást idézhetne elő a proletárság helyzetében, hogy a nép széles rétegei nem tekintenek végső ideáljuknak a mai társadalmi rend rombadőlését.

Amely állam ebben az irányban alkotja meg törvényeit és intézményeit, az üz helyes szocialpolitikát.

BOCSÁSS MEG...

Bocsássa meg a jó lelked
Azt, hogy én nem szerethetlek!...
Felejtél el jóba, — rosszba,
Mintha nem is lettem volna!
Édes anyám nem enged, —
Hogy egy senki, hogy egy semmi
Legyen az én párom —
A csillagos szép estéken
Az Isten megáldjon!!...

Megbocsátom jó szivednek,
Hanem azért nem feledlek.
Én hű leszek irányodba —
Rád gondolok álmodozva.
Édes anyád köszöntetem,
Mond meg neki a szerelem
Csodákat tehet még,
Hisz te tudod mily kísértők:
A csillagos esték!...

SUGÁR JÓZSEF.

Egy macska tetemrehívása.

— Igaz történet. —

Kicsit rémregénybe illik ez a dolog, de egyrészt, mivel megtörtént, másrészt pedig mert eléggé érdekesen jellemzi a macskát, — selypítő vén kisasszonyainknak ezt a kedves állatját — tehát elmondom ezt a kis történetet, úgy, ahogyan én hallottam egy tiszteletreméltó matrónától.

Hedvignek — ez volt az én öreg-lány barátnőmnek a neve — volt egy nagy, fekete macskája, amit valóság-gal esztelen módon kényeztetett és becézett. Hedvig magányosan élt cselédjével és ez a magányát osztotta meg vele — már amint ezt a szegény öreg kisasszony mondogatta — Micuka, a fekete kandur.

— Ha valami öröm ér, — magyarázta olykor az ösmerőseinek, köztük

nekem is, — Micuka együtt örül velem; ha bánatom van, a hű állat megvigasztal a szomorúságomban. Odatelepedik mellém a divánra, vagy a nagy bőrkarosszékre, felhuzódik az ölembe, rágubbaszkodik a vállamra és a farkával, nézd csak lelkem, ezzel a szép, selymes, fekete farkával meg-cirógatja az arcomat. Mintha csak azt akarná mondani:

— Ne busulj, kis gazdám; ha mindenki elhagy, ha mindenki bánt is, lásd, én veled maradok!

Hát nem megható ez a hűség, mondó édesem? — fordult felém rajongó tekintettel, mintha csak az anya beszélne az egyetlen gyermekéről.

Én, megvallom, a kutyát, lovat, madarat nagyon szeretem, de a macskát világeletemben utáltam.

És, amikor Hedvig boldogan simogatta Micukának dorombolás közben

felborzolt szőrét, őszintén szólva, legjobban szerettem volna felrugni az utálatos dögöt. De hát nem akartam kedvét szegni a barátnőmnek és az áradozására többnyire csak annyit jegeztem meg csöndesen:

— Hedvig, a macska ravasz állat.

Am ő csak hitetlenül mosolygott és mintha bizony ilyesmivel az ellenkezőről tudott volna meggyőzni, vállára ugratta a macskát és az oldalát egészen az arcához szoritotta.

— Oh, kedvesem, hiszen velem alszik az ágyban! Ha eszem, az övé — nem pedig az enyém — az első falat! Uzsonnakor, ahogy a lány behozza az asztalra a kávé meg a tejet, először nem magamnak öntöm ki a kávé a csészébe, hanem ő neki! Hát hogyné volna hű hozzám? Hát lehetne-e más, mint hűség? *Ugy-e nem, Micuka?

A legszebb divatcikkek nyári ujdonságokból:

szövetkelmék, díszek, selymek, zsinórok megérkeztek. . . Chiffonok, vásznak, ágy- és asztalterítők, paplanok nagy választékban jutányos áron vásárolhatók.

Az elismert legjobb és törvényileg védett
MAGDOLNA-VÁSZON kizárólagos főraktára:
POLLÁK MÓR divatárúháza
Békéscsaba, Vasut-u., postahivattal szemben.

A 7. hadtestet mozgósítják.**Török-bolgár háború.****Mennek a 101-es bakák.**

Csaba, augusztus 1.

A balkán zavarok egyre viharosabb képet öltenek. Bulgária és Törökország között a diplomáciai tárgyalások olyan hevesek és elkeseredettek, hogy a két állam között a háború kitörése csak napok kérdése. A berlini konferencia Magyarország-Ausztriának juttatta annak a kényes és nehéz kérdésnek megoldását, hogy ebben a darázsfészekben — a Balkán-félszigeten — rendet teremtsen.

Az ismert állapotok egy budapesti rendszerint kitünően informált, könyomatos mozgósítási híreit megerősíteni látszanak. A könyomatos a következő hirt adja közre:

A hetedik hadtest mozgósítása küszöbön van. A mozgósítást az teszi szükségessé, hogy Törökország és Bulgária között a háború elkezdhetetlen.

Ez a hír bennünket békésmegyeieket igen közelről érint és közelről érinti a 101-ik gyalogezred katonáit is, mert tudvalevőleg ez az ezred is a temesvári hadtestparancsnokság alá tartozik.

A temesvári hadtest szerepére a Balkánon rávilágít az a körülmény is, hogy parancsnokául körülbelül 1 hónappal ezelőtt Frank Liberius altábornagyot nevezte ki a király. Frank kinevezése alig egy hónappal ezelőtt történt, máris meglátogatta az összes parancsnokság alatt álló ezredeket, hogy a csapatok kiképzéséről és szelleméről tapasztalatokat szerezzen.

Frank Liberius altábornagy öt

esztendeig élt Boszniában és alapos ismerője a balkáni viszonyoknak és mint a vezérkar tagja, teljesen ismeri a balkáni hadászatot.

Mindeztideig a könyomatos lap szenzációs hírére vonatkozólag cáfolat nem érkezett, amely ennek a hirdetésnek ellentmondana. Különben is Magyarország-Ausztria beavatkozását az azóta változott törökországi helyzet után több, mint kétségesnek kell tartanunk.

Aug. ev. esperességi közgyűlés.

Csaba, aug. 1.

Szerdán tartotta meg az arad-békési ág. h. ev. egyházmegyei rendes közgyűlést Zsilinszky Endre dr. felügyelő és Csepregi György esperes elnöke alatt. A gyűlésen a kiküldöttek nagy számmal jelentek meg és a hosszú és változatos tárgysorozat letárgyalását élénk figyelemmel kísérték végig.

A gyűlést megelőzőleg gyámintézet-i istentisztelet volt, amelyen Frint Lajos aradi lelkész tartotta nagy gondtal kidolgozott és szónoki hévvel előadott egyházi beszédet.

A gyűlés 9 órakor vette kezdetét a Rudolf-főgimnázium tornacsarnokában.

Dr. Zsilinszky Endre egyházi felügyelő hosszú beszédében nyitotta meg az ülést. Beszédében a híveket összetartásra buzdította, mert hazánkban az evangélikus egyháznak, mivel az erősebb egyházak már tömörültek, szintén szervezkedni kell, nem támadó, de védelmi harcra. Ezt a szervezkedést — úgymond — az egyház létkérdése kívánja meg.

Utána Csepregi György esperes tartalmas jelentését terjeszti a közgyűlés elé, majd megilletődött hangon három evangélikus egyházi férfi elhalálzásáról és az egyházat ért veszteségről emlékezett meg: Fabinyi Teofilről, Draskóczy Lajosról és Hrdlicska Károlyról.

A közgyűlés elhatározta, hogy egy az elnöki megnyitó beszédet, mint az esperes jelentését egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglaltatja.

Az esperes ezután több egyetemes közgyűlési határozatról tett jelentést, amelyek közül legnevezetesebbek: az evangélikus tanulóifjúság vakációja a reformáció emlékünnepén, az államsegélyek hovatfordítása, a szupplikáció intézményének fönntartása.

Majd egy már körülbelül 10 éve huzódó fontos ügy került tárgyalás alá, amely végleges elintézését még ezen a gyűlésen sem nyert és ez a szarvasi gimnázium és a szarvasi tanítóképző ügye.

A képzőre vonatkozólag jelentették, hogy a kerület az egyházmegye felelőssége ellenére is aláírta a szerződést. A gimnáziumra vonatkozólag a közgyűlés azt kívánta megtudni, vajjon az egyes gyülekezetek egykor felajánlott adománya alapítvány szerinti kötelezettséggel járnak-e, vagy időre szóló; továbbá, hogy a gimnázium munkája vagyona, melyet a szarvasi földesuraság adományozott, a gimnáziumnak, vagy az esperességnek volt-e adva?

A csaknem két óra hosszúra tartó vita után, amelyhez a jelenlevők mindegyike hozzászólt, a közgyűlés elhatározta, hogy ez az ügy összehívandó rendkívüli közgyűlésen vétessék tárgyalás alá akkor, amikor a kiküldött bizottság az alapító oklevelekről, stb. jelentést tesz.

Az aszodi ker. leánynevelő intézet támogatásának elhatározása után a r. kath. egyház részéről történt sérelmek bejelentésével és a régi okiratoknak az egyetemes levéltárban való elhelyezésével foglalkozott a közgyűlés. Majd pedig az iskola-bizottság jegyzőkönyve alapján az ev. iskolának gyűléséről irt tudósításainkban foglaltakat veszik tudomásul.

A délelőtti folyamán még az egyházmegyei pénztárvizsgáló-bizottság és az egyházmegyei számvevőszék jegyzőkönyvi jelentését vette a közgyűlés tudomásul, ezután Zsilinszky Endre elnök a gyűlést délután 1 órakor felfüggeszti és folytatását délután 3 órára tűzte ki.

A délutáni tárgyalások már sokkal élénkebbek és hevesebbek voltak. Az első pont az egyetemes nyugdíjintézet újjászervezése és az egyház-

megyei segélyegylet szabályrendeletének módosítása volt.

A nyugdíjintézet újjászervezésénél Gálk Mátyas lelkész indítványozza, hogy a nyugdíjösszeg tekintetében a nyugdíjazott lelkészek között — mivel azok akkor abban, hogy nem dolgoznak, nagyon egyenlők — semmiféle különbség ne legyen. Kívánja továbbá, hogy az özvegyek és árvák nyugdíjának kiszabása emelkedjen, mert a nyugdíjra és segélyre ezek vannak leginkább rászorulva.

Szeberényi Zs. Lajos Gálk Mátyas indítványát ellenzi, mert ha ezt az indítványt az egyházmegye elfogadná, akkor a kevesebb dotációval rendelkező pap sohasem kapna jobb eklézsiát, mert a jobb helyeken levő lelkészek nyugdíjba sohasem mennének, mert a jó fizetéshez lévén szokva, azt nem szívesen cserélnék fel csekélyebb nyugdíjjal. Gálk Mátyas indítványát a közgyűlés szavazás útján elveti.

Frint Lajos lelkész indítványozza, hogy ezután a gyámintézet-i közgyűlés ne az esperességi közgyűléssel kapcsolatosan, hanem az egyházmegye ettől különválva más és más egyházaknál tartsa gyűléseit és rendezzen gyámintézet-i ünnepélyeket, amelyen a gyámintézet-i tagok tekintet nélkül mind összegyűlhessenek és ezek az ünnepek lesznek ekkor a protestáns szövetség alapkövei.

Jeszenszky Károly kijelenti, hogy ha az egyházmegye a gyámintézet-i ünnepélyek rendezését elhatározza, a mezőberényi egyház lesz az első, amely ilyen ünnepélyt rendezni fog s arra a jelenvoltakat tisztelettel meghívja.

Bárdi Ernő mezőberényi lelkész, kéri, hogy ne csak a gyámintézet-i ügyek előmozdításával foglalkozzanak az ilyen ünnepélyeken, hanem a gyámintézet-i ünnepélyeken a külső misszió felkarolásával és sikeres előmozdításával is foglalkozzanak a gyámintézet-i ünnepélyek vendégei. Sajnos, hogy a közgyűlés többsége mellőzte Jeszenszky Károlynak azon indítványát, hogy ezen gyűléseken is, mint eddig a gyámint. gyűléseken országsszerte mindig magyar nyelven végeztessék az istentisztelet

— Mit? — fortyantam föl, amikor először hallottam tőle ezt a képtelen beszédet. — Te előbb a macskának öntöd ki a tejet, s csak azután készíted el magadnak a kávé, Hedvig? No, ez már igazán rettenetes!

A vén kisasszony nevetett.

— Ugy bizony, édes lelkem! Előbb Micukának s aztán következem én.

Erre már csakugyan nem tudtam mit felelni. Az ilyen szenvedélyvel szemben az okos szó nem ér semmit.

Én nem tudtam felelni, de megfelelt rá szörnyű felelettel a végzet.

Egyszer ugyanis Hedviget váratlanul meglátogatta egy régi jó barátja, akit nem látott már husz esztendő óta. A magányos öreg kisasszony, akit a multból már mindenki elhagyott (hű csupán az emlékezet maradt hozzá), annyira megörült ennek a nem is remélt látogatásnak, hogy — elgondolni is borzasztó — egy órára egészen megfeledkezett a macskájáról. Annyira megfeledkezett, hogy amikor uzsonnához ülén, a cseléd behozta a terített asztalra a kávé, cukrot, süteményt meg a tejet, Hedvig — képzelje! — először a barátjának készítette el a kávéját, azután pedig magamagának.

És csak harmadszor jutott eszébe, hogy a fekete kandur is ozsonnázni akar.

— No, Micuka! — szólalt becézőn — te is itt vagy? Lám — magyarázta a barátjának, — ebből is láthatod, hogy mennyire kedves vendégem vagy, hogy ennyire megfeledkeztem a cicámról. Máskor mindig ő kapja először az uzsonnát.

Szólt és kiöntötte a tányérra a macskának a tejet az abroszon. Mert az volt ő kegyelmének az étkező helye.

— Micuka, itt az uzonna! Nesze! Micuka azonban, az undok állat, csak odaszagolt a tányérhoz, aztán elfintorította az orrát és anélkül, hogy megkóstolta volna a tejet, morogva gubbaszkodott tovább az abroszon.

— Ejnye, Micuka, miért nem uzsonnázol? — abaigatta a macskát Hedvig. Aztán tréfálkozva fordult a vendégéhez:

— Látod, édes lelkem, megapprehendált!

Szegény Hedvig etalálta. Micuka csakugyan megapprehendált. És Hedvig, az én öreg kisasszony barátom, másnap már kiterítve feküdt a ravatalon.

A környezetének, már mint a ven-

dégének, meg a cselédjének, nagyon gyanus volt a hirtelen halál. (Hedvig tanyán lakott és akkoráig még nem ért oda az orvos) és valami ösztön azt sugta nekik, hogy a macskára gyanakodjanak.

Gyanu ok lévén, cselhez folyamodtak, hogy kitudják az igazságot. Ahogy ugyanis szegény Hedvig ott feküdt a ravatalon, a cseléd hosszú zsinet csimbókozott a bal keze csuklójára, úgy, hogy a spárga végét keresztül huzhatták a halottas szoba ajtaja alatt a küszöbön, ki a másik szobába. Most beeresztették a ravatalhoz Micukát és rácsukták az ajtót. A kulcslyukon keresztül pedig a vendégül szállt barátó bekukucskált.

Éppen a ravatalra látott.

A cseléd ekkor meghuzta az ajtó küszöbén átvont zsinet, úgy, hogy a halott balkarja, amelyet csuklójánál fogva tartott a spárga, ettől a huzástól fölemelkedett. Aztán megint engedte a spárgát, amitől a kar visszaesett. Ismét fölemelte, hogy a kar újra emelkedett, és...

— Nos, — mondta végezetül a beszédjét az én tiszteletreméltó matró-nám — nos, amikor a fekete macska

(amelyik az első próbára ugylátszik, nem akart hinni a szemének), a második karemelkedésre meggyőződött róla, hogy a ravatalon levő halottnak a karja mozog, tehát, hogy a halott (már az ő macska-logikája szerint) él, — akkor, uccu, ráugrott a halott gazdájának a mellére és ahogyan a szája felé háttal ránehezedett, a csuf, selymes, fekete, szőrös farkát egykettőre — mint aki már kipróbálta egyszer — tövig belenyomta a halott szájába. Le egészen a torkáig.

Megtörtént a tetemrehívás. Micukát, akiről ekként nyilvánvalóvá lett, hogy az elmúlt éjjel (mivel, amint már mondtam, Hedviggel egy ágyban aludt) ő fojtotta meg ugyanígy — azért a harmadsorba maradt tányér tejtért a gazdáját: tüstént agyonütötték, — fejezte be szavait a matróna.

— Én pedig azóta nem török macskát a házamnál.

— Akkor sem, ha emberképe van? — kérdeztem kissé cinikusan.

A tiszteletreméltó matróna rám nézett és nem felelt.

Mivelhogy az embereket nem lehet kiismerni úgy, mint a macskákat.

Zsoldos László.

s mindezt a magyarság dicsőségére...

Ezután mint a protestáns egyházakra nézve sértő és vallásérkölcösöséget bántó *Ne temere* kezdetű pápai brevé meghirdetése ellen tiltakozik az egyházmegyei közgyűlés és elhatározta, hogy az egyetemes ág. hitv. egyházat felhívja, hogy minden tekintélyét latba vetve hasson oda, hogy a brevé vonassék vissza és meghirdetése ne engedélyeztessék.

Dr. Daxer György indítványozza ezután, hogy a reverzálisra vonatkozólag a régi törvények életbe lépését sürgesse az egyházmegye, nevezetesen, hogy a reverzális kérés és adás tiltassék el. A közgyűlés ezt az indítványt is elfogadja.

Ezután a lelkészválasztási szabályrendelet tárgyalásánál keletkezett hangosabb vita. A szabályrendelet azon pontjait javasolják törölni, amelyek a magyar állampolgárság igazolását és a megválasztandó megbízható hazafiságot teszik szükségessé.

Hajts Bálint gyomai lelkész úgy a magyar állampolgárság igazolását, mint a megválasztandók jó hazafiságát igen fontos kikötésnek tartja.

Szeberényi Zs. Lajos: Az első, a magyar állampolgárság igazolása az a bizonyítványokból úgy is kitűnik, azt igazolni felesleges; a második, hogy a megbízható hazafiság szükséges, az sérelmes és lealázó minden evangélikus lelkészre, hogy felmerik róle tételezni, hogy nem hazafi.

Felkiáltások: Van sok, aki nem jó hazafi!

Szeberényi Zs. Lajos. Ez nem igaz, senkinek a szívébe belátni nem lehet. Ez a kifejezés, hogy a megbízható hazafiság a megválasztandó szükséges feltétele — egyes embe-
reket csak üldöztetésnek, meghurcolásnak, gyanúsításnak tenné ki. Egy kis heccből (Felkiáltások: ne csináljon heccet) mindjárt a legszigorubb fegyelmi vétség származhatik. Javasolja, hogy mind a két feltételt a szabályrendeletből hagyják ki.

Zsilinszky Endre dr. Szeberényi indítványához hozzájárul, mert az egyházi törvények erre vonatkozólag intézkednek. Ezután a lelkészválasztási szabályrendeletből ezeket a fontos és a magyar államiság fejlődését biztosító kitételek elhatározta a közgyűlés többsége.

A békéscsabai Rudolf-gimnázium szabályrendeletéről a szabályrendeletet felülvizsgáló bizottság nevében Frint Lajos tesz hosszabb előterjesztést, egyben sajnálatát fejezi ki, hogy a bizottság kérelmét az elnökség nem teljesítette és a bizottság által újonnan elkészített szabályrendeletet ismertetés céljából a gimnázium felügyelő bizottságához nem tette át.

Zsilinszky Endre elnök: Az elnökséget nem lehet utasítani.

Frint Lajos: a bizottság célszerűségi okból azt kérte, de az elnökséget nem utasította.

Korosy László: A szabályrendelet megszerkesztése nagyfontosságú, azt pontról-pontra alaposan meg kell hányni-vetni, arra pedig most nincs idő; indítványozza, hogy ez a kérdés egy rendkívüli közgyűlésen tárgyalassék. Helyesnek találja a bíráló-bizottság kérelmét, hogy a szabályrendelet, a bizottság véleménye és az új szabályrendelet ismertetése céljából a gimnázium felügyelő-bizottságával is közölve legyen. A gyűlés Korosy indítványát elfogadja.

Majd a kerületi gyűlés kiküldöttait választották meg. Ki lettek küldve: Knyihár Károly, Bárdi Ernő, Zsilinszky Endre, Linder Károly, Sailer Vilmos dr., Ladics László dr., Soly-

mossy Elek báró, Winter Ádám, Eiler Ádám, Sailer Gyula és Zsiros András.

Ezután több jelentéktelen tárgy letárgyalása után a gyűlés este fél 7 órakor véget ért.

Községek közös villamostelepe.

Kövessük Mezőtur példáját.

Csaba, aug. 1.

Mezőtur város villamos központi telepének építését augusztusban kezdi meg. A villamos mű érdekességét az teszi legfőképpen, hogy a mezőturi villanytelep központja lesz Gyoma, Szarvas és Turkeve községek villanyvilágításának is.

Ezek közül Gyoma és Szarvas község már bejelentette, hogy úgy a központi villanytelep építési költségeihez részben, mint pedig a vezetés költségeit egészben viselni fogják, míg Turkeve csak a Mezőtur-Turkeve közötti vezeték felállítási költségeit akarja fizetni. Ezzel a tárgyalás még folyik.

A közös villanytelep hasznából a községek a fogyasztás aránya szerint osztzkodnának és ugyanilyen arányban történik majd a villamos műbe fektetett költségek fedezése is.

Az érdekes és okos intézkedés annál inkább figyelemreméltó, mert Csaba község villanytelepe olyan nagyarányú és a felesleges villamos-ság termelése oly nagy, hogy azzal körülbelül még háromszor annyi lámpát lehetne izzásba hozni, mint amennyi jelenleg az egész városban ég.

Nem lehetne a felesleges termelést itt is úgy felhasználni, mint ahogy Mezőtur teszi. Nem lehetne-e itt is Békés, Kondoros, Doboz, Mezőberény és a többi szomszédos községeket felhívni arra, hogy társulnának egy Csabán létesítendő közös villamos telep létesítéséhez, amely aránylag annyiba sem kerülne, mint a mezőturi villamostelep létesítése, mert hiszen villanytelepünk már van, csupán a fogyasztásra jelentkező községeknek kellene azt az áldozatot meghozni, hogy a villanyvezeték felállításának költségeit magukra vállalják. Dr. D. Zs.

Egy amerikai bank bukása.

A kivándorlók pénzén.

Békésmegyei munkások vesztesége.

Csaba, aug. 1.

Az amerikai kivándorlók nagy rémülettel és ijedelemmel vették tudtul, hogy Newyorkban Zotti és társa new-yorki bankháza ellen a csőd-eljárás a new-yorki kereskedelmi törvényszék megnyitotta.

A Zotti és társa banknak Pittsburgban, ahol igen sok csabai és békésmegyei kivándorló tartózkodik és Chicagóban voltak fiókküzelei, amelyek főleg kivándorlók pénzeinek elhelyezésével és hazaküldésével foglalkoztak. A bank utóbbi időben fi-

zetési zavarokkal küzdött és Európából számos feljelentést tettek ellene az Amerikában átvett pénzüsszeg ki nem fizetése miatt.

Mint értesülünk, a pittsburgi fiókküzetben igen sok magyarországi és békésmegyei kivándorló van érdekelve, akik a pittsburgi közbányákban és a környék kőbányáiban vannak mint bányamunkások alkalmazva és akik keserves keresetükből megtakarított dollárjaikat, minden gyanu nélkül a Zotti cégnél helyezték el részint kamatoztatás céljából, részint pedig azért, hogy hozzátartozóiknak hazaküldjék. De igen sok olyan káros is van, aki európai pénzküldeményeinek közvetítésére használta fel ezt a bankházat, hogy az amerikai rossz munkaviszonyok bekövetkezése alkalmával utiköltséget juttasson kereset nélkül nyomorgó övének.

A belügyminiszter sürgősen felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy közhírtétel útján felhívják az érdekelteket, hogy a new-yorki cs. és kir. főkonzulátus a csődhitelzők érdekében csak úgy járhat el, ha az igénybejelentést a csődhitelző sajátkezüleg aláírta, aláírását pedig az Egyesült-Államoknak Magyarországon székelő valamelyik konzula hiteltesítette.

Mint értesülünk, Békésmegyében legalább is 15 megkárosult ember van, aki a Zotti és társa new-yorki bankházában szerencsére csak csekély összeggel — de érdekelve van.

Az Egyesült-Államok washingtoni postaminiszterének helyettese, hogy az amerikai kivándorlók zugbankárok kezei közé ne kerülhessenek, üdvös intézkedést léptet életbe.

Az Egyesült-Államok washingtoni postaminiszterének helyettese, Lawshe A. L. értesítette Zerkowitz Emil magyar kereskedelmi tanácsost, hogy már legközelebb magyar nyelvű szöveggel is ellátott postai pénztalvány-úrlapokat fog az Egyesült-Államok postahivatala kibocsátani és az Unió postahivatalainak kiosztani. Ez kétségen kívül igen nagyfontosságú vivmány, mert így a kivándorlottaknak módjukban áll a legkisebb helységben is igénybevehetni a feltétlenül megbízható állami postahivatalt, míg eddig számtalan esetben kerültek lelketlen „magánbankárok“ karmaik közé, kik a reájuk bízott pénzeket, kivándorlottak megtakarított keresményét hűtlenül kezelték; éppen a legutóbbi hetekben is több nagyszabású ilyen sikkasztási esetenél sok ezer amerikai magyar veszítette el minden vagyonát.

Zsaroló újságírók.

A Paraszt Újság szerkesztőjének bűnügye.

Csaba, aug. 1.

Nagyváradról jelenti tudósítónk: A rövid életű és megszűnt Nagyvárad Esti Újság című krajcáros lap tavaly nyáron cikket közölt, amelyben a Lukács György-utca sarkán levő volt Kecskeméti-féle vendéglőre hívta fel

a hatóságok figyelmét, mint ahol erkölcstelen üzelmek folynak. A cikk megjelenése előtt azonban a lap egyik munkatársa, Bihari Sándor — ezidőszent a csabai Paraszt Újság felelős szerkesztője — fölkereste Fried Mór és nejét, a vendéglő bérlőit s megmutatván a cikk kefelevonatát, száz koronáért hajlandó volt kieszközölni, hogy az ne lásson napvilágot. A vendéglő bérlői ekkor bementek a lap szerkesztőségébe, ahol Károlyi Gyula megismételte, hogy csak száz korona ellenében hagyhatják ki a cikket. Ekkor Friedék a lap kiadójához, Gyagyovszky Jánoshoz fordultak, hogy ne engedje meg a cikk megjelenését, de ez sem teljesítette a kérésüket s így a cikk megjelent. Fried Mór és neje ekkor bűnvádi feljelentést tettek zsarolás miatt úgy Bihari Sándor és Károlyi Gyula, mint Gyagyovszky János ellen s a királyi ügyészség meg is indította az eljárást.

A nagyváradi törvényszék előtt a tavaszon ment végbe a főtárgyalás, amikor is Károlyi Gyula és Bihari Sándor beismerték, hogy a cikk kihagyásáért száz koronát kértek, Gyagyovszky János ellenben tagadott és azt adta elő, hogy ő határozottan kijelentette, hogy semmi pénzért sem áll el a cikk közlésétől. Ezzel a tagadással szemben, habár eltérően is, a följelentők azt vallották, hogy Gyagyovszky 100 koronát követelt a cikk nem közléseért. A törvényszék valóban fogadta el a följelentők vallomását és ítéletével Károlyi Gyulát egy évi, Gyagyovszky Jánost nyolc havi, Bihari Sándort pedig hat havi fogházra ítélte. Az ítélet ellen mind a három vádlott felebbezett.

Gyagyovszky János védőjének, Kotzó Jenő drnak felebbezése folytán a királyi tábla a főtárgyalás előtt a bizonyítás kiegészítését rendelte el, amelynek eredménye az lett, hogy a följelentők terhelő vallomásának Gyagyovszky Jánosra vonatkozó részét a tanúk teljesen megcáfolták. A bizonyítás kiegészítésének befejezése után a héten tartották meg a királyi táblán a felebbezési főtárgyalást Medvigy Mihály elnöke mellett. A vádat Kurovsky Ferenc főügyési helyettes, a vádlottakat Kotzó Jenő dr., Kabos Béla dr. és Katz Elek védők képviselték. Az ügy ismertetése után a felek képviselői mondták el perbeszédeiket.

Kotzó Jenő dr. védőbeszéde folyamán arra kérte a kir. táblát, hogy ítéletében mintegy elvi kijelentés gyanánt mondja ki, hogy Gyagyovszky János még abban az esetben sem követelt volna el büntetendő cselekményt, ha a nyomdája által már kiszedett és a gépbe helyezett cikk kihagyásáért pénzt kért volna, mert kétségtelen, hogy a szedés neki pénzébe volt s jogosan kérhette volna kárának a megtérítését.

A kir. ítélőtábla a törvényszék ítéletét megváltoztatta s a Károlyi Gyula büntetését hat hónapra szállította le, amit a vizsgálati fogsággal kitöltvén, elrendelte azonnal való szabadlábra helyezését. Bihari Sándor büntetését egy hónapi fogházra szállította le a tábla, míg Gyagyovszky Jánost a vád alól fölmentette.

Rendkívüli érdekes az ítélet indo-

kolásának amaz elvi jelentőségű része, hogy a lap kiadótulajdonosa attól, aki tőle valamely neki kellemetlen közleménynek a kihagyását kéri, a szedéssel és egyébként fölmerült költségeinek és esetleges kárának a megtérítését teljes joggal követelheti.

Az ítéletben a főügyész megnyugodott. Károlyi Gyula és Bihari Sándor azonban semmisségi panaszt jelentettek be.

TARKA ROVAT.

(A nők és az órák). Egy századvégi filozófus összehasonlította a nőket az órákkal és a következő eredményre jutott:

A bakfis leány a régi órához hasonlít, mert mindig siet.

A kacér, cifrázkodó leány olyan, mint a tonnyóra. Mindenki nézi, de senki sem veszi.

A szép, de csacska leány a zenélő órához hasonlít, mert eleinte tetszik, később azonban unat.

A gazdag leány olyan, mint az aranyóra. Alig látják meg, rögtön azt kérdezik, mi az ára?

A szájas asszony olyan, mint az ébresztőóra. Már hajnalban zörög.

A házias nő az ingarához hasonlít. Lassan, de méltóságteljesen jár és nélkülözhetetlen.

(Az elszakíthatatlan könyv). Egy olvasónk írja meg nekünk a következő mulatságos történetet: Tegnap belép egy könyvkereskedésbe, hogy ott valamit vásároljon. Vele egy időben érkezett az üzletbe egy jószágos arcú öreg ur.

— Kérek, — szölt a segédhez, — egy elszakíthatatlan képeskönyvet.

A segédnek ismerős az öreg bácsi, mert csak tegnap adott el neki egy ugyan-csak elszakíthatatlan képeskönyvet. Meg is kérdi:

— Elszakíthatatlan képeskönyvet? Olyat, amilyet tegnap tetszett venni?

— Igen, — felelte az öreg ur, — a tegnapi már elszakította az unokám.

(A háromféle fagyalt). Egyik csabai kávéház asztalánál jókedvű társaság ül.

— Pincér! — kiált föl közülök egy elegáns bankfiu. Fagyaltot kérek!

— Igenis. Milyet tetszik parancsolni? Van citrom, vanília, kávé, ribizli, meggy, eper és málna.

— Hozzon egy szelet ribizlit.

— Igenis kérem — s már ott volt a szelet ribizli.

A bankfiunak azonban még mindig melege volt.

— Még egy szelet málnát!

— Igenis kérem!

A bankfiu megnézi a fagyaltot, amelynek színe éppen olyan volt, mint a ribizlié. Megkóstolja s az ize is ugyanaz.

— Pincér! Miért hozott maga nekem ribizlit, mikor én málnát kértem?

— Kérem, ez nem ribizli, hanem málna — és a pincér már nem volt ott.

A bankfiu megette a fagyaltot, de mert még mindig melege volt, ismét szölt a pincérnek.

— Kérek még egy szelet epret.

A pincér ezt is kihozta. Színe, ize éppen olyan, mint a ribizli és málnaé.

Azért ezt is elfogyasztotta. Nem tudta azonban felfogni, hogy a három egyforma fagyaltot miért keresztelték három névre.

Odahívta tehát a pincért:

— Mondja, miért egyforma, vagy ha nem egyforma, mi különbség van a ribizli, málna- és eperfagyalt között?

— Hát kérem, — szölt az okos pincér — a három fagyalt között nálunk nincsen semmi különbség sem, mert az eper, málna és ribizli fagyalt mind — meggy.

Tudniillik mi csak meggyet tartunk és aki ribizlit, epret, vagy málnát kér, annak a meggyből adunk.

— De azt mondja meg, hogy mit csinálnak akkor, ha valaki kér egy szelet málnát, meg egy szelet ribizlit?

— Akkor kérem, valamelyikről lebeszéljük!... Óh, értjük mi már ennek a módját nagyon. Két egyforma szeletet nem kap itt senki.

HIREK.

Tanácsülés.

Községi vadászterület bérbeadása. — Számvevőségi gyakornok. — Megüresedett rendőri állás. — Kocsisok fizetésemelése.

Péntek délután 3 órakor Csaba város képviselőtestülete tartotta meg rendes tanácsülését Kovács Sz. Ádám községi bíró elnöklete alatt. A tanácsgyűlés igen sok kevésbé fontos tárgyai közül a következők érdemének nagyobb figyelmet.

A tanács elhatározta, hogy a legközelebb tartandó közgyűlésen megállapítandó árvaszéki feltételek mellett a gróf Apponyi Albert-féle volt gerendási birtokon gyakorolható vadászati jogot nyilvános árverésen haszonbérbe fogja adni.

Majd Laszky Béla békéscsabai lakost a községi számvevőséghez fizetéstelen gyakornoknak alkalmazta augusztus 1-től kezdve.

Tudomásul veszi a tanács Chrasztina János községi rendőr lemondását, aki megromgált egészségi állapotára való hivatkozással mondott le több évig viselt állásáról — egyben utasítja a rendőrfőbiztost, hogy a megüresedett állás betöltéséről intézkedjen, azt a szokott módon hirdesse meg és a beérkező jelentkezők folyamodványát a pályázat lezárása után a tanácshoz terjessze be.

Tárgyalta a tanács a városi kocsisok szerény kérelmét is, akik hivatkozással családjuk nagy számára és a nagy drágaságra, meg a nehéz megélhetési viszonyokra, azzal a kérelemmel járulnak a tanács elé, hogy havi fizetésüket 4—4 koronával emelje. A tanács a kérvényt pártolólággal terjeszti a legközelebbi közgyűlés elé.

— Ipar és kereskedelmi tanoncsiskolai tanárok. A békéscsabai ipar és kereskedelmi tanoncsiskola felügyelő-bizottsága csütörtök délután 3 órakor választotta meg új tanítóit az állami polgár-iskola tanácstermében tartott gyűlésen. A gyűlésen Németh Lajos, a bizottság elnöke elnökölt, akit Mikler Sándor kir. tanfelügyelő megbízott, hogy helyette a választást és a gyűlést vezesse. A gyűlésen a következő tanítókat választották meg: a) az ipariskolában: Láng Gusztáv, Könyves Kálmán, Buthy László, Petz József, Mészáros Gyula, Szántó Géza, Gajdács Mihály, Uhrin Károly, Tyehár Károly, Mazán János, Kliment Andre, Ifj. Such János, Jankó Károly, Uhrin Pál, Podsztralen Andre; b) a kereskedelmiben: Fábry Géza, dr. Rell Lajos, Broda Béla, Babich Pál, Igert Antal. Az igazgatói teendők végzésével az ipariskolában Láng Gusztáv, a kereskedelmiben Fábry Géza bizattak meg.

— A D. M. K. E. alakuló gyűlése. Lapunk múlt számában már jeleztük, hogy a Délmagyarországi közművelődési egyesület békésmegyei fiókját vasárnap alakítja meg. Az alakuló közgyűlés délután 3 órakor lesz a községháza tanácstermében a központi igazgatóság részvételével.

A szegedi vendégek délután fél 2 órakor érkeznek meg, ahol a csabaiak ünnepélyesen fogadják az érkezőket. Két órakor a Fiumében szűkebb körű bankett lesz tiszteltükre.

A központ részéről dr. Kern Lajos kir. közjegyző és Perjessy László ügyvezető elnökök, továbbá Gallovich Jenő főtitkár, Szecső Vilmos II. titkár, Zsiros Andor főszámvevő, Reöck Iván és Becsey Károly országgyűlési képviselők, igazgatósági tagok és mások jelennek meg, akiket a város nevében Korosy László főjegyző fog fogadni.

A D. M. K. E.-fiók iránt, amely valóban gazdag, életrevaló és teljesen elkészített programmal lép a nyilvánosság elé, napról-napra fokozódik az érdeklődés. Fokozottabb támogatásukról biztosították a DMKE fiókot: gróf Széchenyi Antal, Döry Pál főispán, Beliczey Géza nagybirtokos, Deutsch Arthur és dr. Papp József szeghalmi földbirtokosok, Zelenka János endrői esperes, Fejérvári Celesztin bárónő, Kollár János ügyvéd s általában a megyei nagybirtokosság, amelyek részint 200 korona alapító tagsággal, részint nagyobb adománnyal léptek a D. M. K. E.-fiók tagjainak sorába.

— A belügyminiszter a községi jegyzők gyermekeiért. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, támogatni óhajtván a községi és körjegyzők érdekeit, a kormány hozzájárulásával a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének cinkotai leánynevelő-intézetében már a következő iskolai évtől kezdve 600 korona javadalmazással huszonöt ingyenes, 300 korona segítséggel pedig félfizetéses alapítványt létesített egyelőre a községi és körjegyzők (aljegyzők, segédjegyzők) leányárvái (félérvái) és leánygyermekai számára. Az alapítványi helyek betöltésének joga mindenkor a belügyminisztert illeti meg, a betöltésre vonatkozó pályázati hirdetményt pedig mindig a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete fogja kibocsátani.

— Fegyelmi egy jegyző ellen. Ily címen megjelent hírünkre vonatkozólag kondorosi tudósítónk a következőkről értesít bennünket: Baross István első jegyző ellen tényleg indított fegyelmi vizsgálat, mivel hogy a költségvetésben feltüntetett fedezet a szükséglet ellátására nem volt elegendő, mely hiány pótlására a képviselőtestület határozata folytán kölcsön vétetett bizonyos községi alap pénzekből s a vármegyei határozat jóváhagyása előtt fel is használtattak ezek az összegek. A hivatali képtelenség azonban nem képezi a fegyelminek címét. Ilyet — ha csakugyan fenforogna — maga a fegyelmi vizsgálat volna hivatva megállapítani.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sulek József szarvasi főiskolai tanárt, a budapesti ág. hitv. ev. főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

— Temetés. Moldoványi János vármegyei aljegyző öregapja, idősb Moldovány István 86 éves korában Gyulán elhunyt. Idősb Moldovány István városi tanácsos volt és az 1848—49-iki szabadságharcban mint nemzetőr küzdött az ország függetlenségéért és szabadságáért. Temetése tegnap délután volt nagy részvét mellett.

— Közigazgatási bejárás. A Sukk-Wagner-féle gőztéglagyár és a Bohn-féle cserép- és téglagyár, mint már megirtuk, iparvasutat akar létesíteni a gyártelep és a máv. állomás között, az orosházi-ut jobb és bal oldalán. Az iparvasut létesítése érdekében tegnap tartották meg a létesítendő utvonalon a közigazgatási bejárást, amelyen résztvettek: Daimel Sándor megyei főjegyző, Seiler Elek főszolgabíró, Perszina Alfréd államépítészeti főmérnök, Kovács Sz. Ádám községi bíró, Korosy László főjegyző, Achim Gusztáv községi mérnök, Adler Samu vasuti főmérnök, Sukk-Wagner cég képviselőiben Haan Béla, a Bohn-féle téglagyár képviselőiben Kerényi Soma békéscsabai ügyvédek és Grünwald Mór mint érdekelt. A szomszédok és többi érdekelt közül a hivatalos bejárás senki sem jelent meg. A bejárás egész nap tartott, komolyabb észrevételek nem tettek, csupán a terv azon módosítással lett bővítve, hogy úgy az utak, valamint a tanya és a házbejárások előtti sinközüket a kérelmező iparvállalatok kötelesek lesznek téglával kirakni a forgalmi akadályok elkerülése végett.

— Nagy tűz Csabán. Óriási tűzvész pusztította el Kovács L. Mihály békéscsabai földbirtokos gerendási pusztáján a termést. A tűz tegnap éjjel 1 órakor keletkezett és valószínűleg a cséplőgépből került ki a gyújtó szikra. A tűz a száraz, asztagba hordott gabonát csakhamar körülfutotta és körülbelül 650 kereszt buza rövid idő alatt összeégett. Oltásról szó sem lehetett. A tűz egyre terjedt és az asztag mellé elhelyezett cséplőgép, amely ifj. Kocsiszky Mihály tulajdona volt, szintén összeégett. A kár körülbelül 8000—10,000 korona. A termés és a gép biztosítva volt.

— Pályázók a hadapródiskolába. A honvéddhadapródiskolában megüresedett két alapítványi helyre ujabban ismét két pályázó jelentkezett. Dutkay Béla, Ervin nevű fiát és Török Imre, Gyula nevű fiát kéri az alapítvány kedvezményeiben részesítenni.

— Uj okleveles jegyzők. Simonics Vilmos községi kiadó és Medovarszky Mátyás községi napidíjasok, akik már régóta vannak alkalmazva Csaba községnél, Budapesten sikeres eredménnyel jegyzői diplomát szereztek.

— Pusztaföldvári községháza és óvoda. Pusztaföldvár község új községházát és óvodát épített. A község két ilyen épület emelésére nem rendelkezett elég alappal és

ezért a két épület létesítéséhez államsegélyt kért. Mint értesülünk, a miniszter Pusztaföldvár község kérelmét kedvezően intézte el, amennyiben a község háza építéséhez 24,000 koronának a felét, az óvoda épület emeléséhez szükséges 26,000 koronából pedig 14,000 koronát az állampénztár terhére kiutalványoztatni elrendelte. A két épület építésénél történetesen felügyelettel a gyulai államépítészeti hivatalt bízta meg a kormány.

— **Kitüntetett igazgató.** Keller József pusztaföldvári állami iskolai igazgatónak gazdasági tudósítói tisztnek a reá bizott feladatok hű, szorgalmas és lelkiismeretes teljesítéseért a földművelésügyi miniszter elismerését fejezte ki.

— **Évjáradékos és kamatos jelzálogkölcsönök.** A Békés-Csabai takarékpénztár egyesület közzé teszi, hogy évjáradékos (annuitásos) és kamatos jelzálogkölcsönöket földekre elsőhelyeni bekebelezés mellett, bármily nagy összegekben folyósít.

— **Eljegyzések.** Sztik Gyula békéscsabai tanító eljegyezte Schönauer Arankát Aradról. — Klein Jakab medgyesbodzsi gabonakereskedő eljegyezte Békéscsabán özvegy Goldstein Ignácné leányát, Blankát. (Minden külön értesítés helyett).

— **A kath. templomépítés szünetel.** A szép munkával folytatott békéscsabai római katolikus templom építése megint szünetel. A templom téglanyaga ugyanis rossznak bizonyult, úgy, hogy egy újabb szakértő-bizottság kiküldetése vált szükségessé, annak megbírlására, hogy a tégl minősége tényleg megfelel-e a szerződésben kikötött megállapodásnak.

— **Kiállítás.** Az alföldi földművelők gazdasági egyesülete szeptember 20-tól, október 5-ig Szegeden gyümölcs, vetemény, virágkertet és virágkiállítást rendez. Békésvármegye több kertésze mint kiállító részt vesz a szegedi országos kiállításon.

— **Nil versei.** A Békésmegyei Függetlenség kedves írója, Nil (Dapsy Gizella) szeptember vége fele egy kötet verssel ajándékozza meg a magyar irodalmat. Ebben a költemény-bokrétában álnév mögé szerényen meghúzódó szeghalmi poétalelkű leánynak gyönyörű szép, mély érzelmektől áthatott, igazi költői becses bíró költeményei jelennek meg. Nil verskötetéhez felesleges ajánló szavakat fűzni. A Békésmegyei Függetlenség olvasói mind elragadtatással olvassák Nil szinpopás, gyönyörű verseit. Az Egyetértés és több fővárosi lap munkatársának hangulatos, szép poémái Nil nevét ismertté tették az egész országban és a magyar írók legjelesebbjei sorába emelték.

— **Uj tornatanár.** A békéscsabai Rudolf-gimnázium egy jeles tornatanárát, aki a tornatanári és vívómesteri oklevelet csak nem rég szerezte meg, Christian Jenőt a nagybecskereki főgimnázium tegnap egyhangulag tornatanárnak megválasztotta.

— **Megüresedett orvosi állások.** Gyuláról jelenti tudósítónk, hogy

Rochel Aurél és Simkó Lipót köz-kórházi orvosok állásukról lemondtak. Az alispán a lemondást tudomásul vette.

— **A londoni magyar kiállítás tanügyi osztálya.** A londoni Earl's Court-ban rendezett magyar kiállítás tanügyi osztálya, melyet az angol pedagógusok és szakírók sűrűn látogatnak és nagy érdeklődéssel tanulmányoznak — és amelyre a csabai Rudolf-főgimnázium 6 darab aquarellt, 29 darab olajfestményt és 3 darab fényképet küldött fel, amelyek a gimnázium 1886-ban levő nádas épületét, az átalakított gimnáziumi épületet és az új kétemeletes palotát ábrázolják — élénken foglalkoztatja az angol tanügyi szakírókat is, amely egész cikksorozatban ezen osztályával. Mint Londonból írják, egyik igen előkelő folyóiratban, a *The School Guardian*-ban jelent meg nagyon érdekes kritikai méltatása és összehasonlító ismertetése a magyar kiállítás tanügyi részének. A cikk a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg a magyar oktatás gyakorlati szelleméről. A londoni magyar kiállításnak azt az osztályát, melyet ezen előkelő angol folyóirat ilyen szépen kiemel, dr. Erdődi Béla udvari tanácsos, tanterületi főigazgató rendezte rendkívül nagy szaktudással és lelkiismeretes alaposággal. Az a szekrény pedig és a tanügyi kiállítás azon csoportozata, amelyről a fenti cikk különösebben is megemlékezik, a II. kerületi főreáliskolának alkotása és összeállítója dr. Szekeres Kálmán a II. kerületi főreáliskola igazgatója és dr. Hankó Vilmos kiváló pedagógusaink.

— **Évzáró vizsga.** A csabai m. kir. földmívelő iskola 1907—1908-ik tanév záróvizsgáját augusztus hó 2-án délelőtt 9 órakor tartja meg. A záróvizsgára a mezőgazdasági tantárgy iránt érdeklődőket az igazgatóság szívesen látja.

— **Gazdasági cseléd kitüntetés.** A földművelésügyi miniszter Megyeri Márton pusztaföldvári béres-gazdát, hű és hosszú szolgálatáért 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. Szép ünnepség keretében adta át dr. Berthóty István főszolgabíró ünnepeltnek a 100 korona jutalmat és elismerő oklevelet. Ezután Keller József államiskolai igazgató, a gazdasági egyesület képviselője üdvözölte a gazdasági egyesület nevében a munkásosztály kitüntetett tagját.

— **Tűz.** Békéscsabáról jelenti tudósítónk, hogy Wenckheim Dénes gróf uradalmán a békési határban tűz ütött ki. Megégett 1405 korona értékű gabona, 912 korona értékű gazdasági felszerelés és a munkások nagyrésze is 5—10 korona értékű kárt szenvedtek a tűz következtében.

— **Összeégett asszony.** Repkás Andrásné csaba—ersébethelyi lakos pár nappal ezelőtt tejet melegített a konyhában este 6 óra tájban. Mig a tűzhely mellett tartózkodott, nem vette észre, hogy ruháját egy kipatnó szikra meggyújtotta, csak akkor, mikor ruhája már hatalmas lánggal égett. Jajveszékeltetésére és kiabálására az udvaron tartózkodó hozzátartozói besiettek és meg akarták menteni a

szerecséttel asszonyt. Nagynehezen sikerült a tüzet eloltani, de a szerecséttel asszony melle, jobb karja és háta teljesen összeégett. A szerecséttel asszonyt súlyos égési sebeivel otthon ápolták egy pár napig, de mikor látták, hogy állapota egyre rosszabbodik, beszállították a csabai köz-kórházba. Tegnap azután az asszony a kórházban szörnyű sebei következtében meghalt. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az asszony saját vigyázatlansága következtében pusztult el s hogy felelősség halála miatt senkit sem terhel.

— **Egy gyászjelentés.** A bakahumor csak megmarad örök életűnek. A kordába tartott szenvedélyek, ha nem is teljes erővel törnek át a szubordináción, de legtöbbször úgy csapkodja arcul annak intézőit, hogy azok ezt holmi elcsépelet élelődségnél egyébként nem tartják. Mindezt kifejezi az alábbi gyászjelentés, melyet mult szombaton Csabáról kaptunk.

Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel adjuk tudtára minden sógornak és jóbarátnak, szobalánynak, szakácsnénak, dadának, kasszírónéknak, nevelőnőknak, cukrász-, trafikos-, varró- és kiszolgáló kisasszonynak, ugy minden szende leánykának, nemkülönbön vig özvegyeknek, hogy az 1905-beli Szakramentumok felejtethetelen és érdemekben megöregedett

Utolsó száz napjuk

folyó hó 24-én délután 2 órakor a vén beliek örömrivalgása, a hatbeliek busulása és hosszúéletű hétbeliek marhaordítása, a sujszter, snajder, huszonegy nap egyes mosolygása, a hornist lefuvása és az Oberkoch bukfelése következtében jobblétre szenderült. Requiem a megboldogult lelkiüdvéért holnap, azaz 25-én este 9 órakor fog a Linksum-csárdában borral és török-kávéval való áldozat mellett megtartatni. Csaba, 1908. évi július hó 23-ik napján. Aldás emlékére, könnyű legyen a hant, mely drága öreg csontjait takarja! Kantin István, Csantusz Mátyás, Szajmi Csujes és Szalonna Péter sógorok. Löhnung Ágnes, Ausgang Mariska, Kimaradás Pannika testvérek. Özv. Utolsó Százsné, Hatheti Klára neje. Hétfélt Pistike és Gizus gyermekei. Langsam Mars, Mars Einc, Betyár Leves, mint kitagadott unokák, Granát Mars, Turós Csusza, Mákos Tészta, Pixnflisch mint elhunyt kedvesei. Komisz Döfi anyós. Manlicher após. E nevek által megvannak azok említve, melyeket egy kiszolgált katoná feledni soha nem tud; most, hogy még száz napja van: kényszerülve a szeretet hangján beszél, de ha szabad lesz, minden gondolata gyűlölet.

— **Tűz Szarvason.** Szarvasról jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap délután 3 óra tájban a község házában nagy tűz ütött ki egy pincehelyiségben, ahol körülbelül három vagon kőszén volt felhalmozva. A tüzet hamar észre vették és a tűzoltóság eredményes munkáját dicséri, hogy a tüzet hamarosan el lehetett oltani és körülbelül 50—100 korona értékű szénen kívül a község egész szénkészletét meg lehetett menteni.

— **Öngyilkos csizmadia.** Orosházáról jelenti tudósítónk, hogy ma délután Szemennyei József 26 éves csizmadialeány lakása padlásán felakasztotta magát. Tettét elkeseredésben követte el. Szeretett egy leányt, aki a szegény csizmadialeányt hű érzelmeit nem viszonozta.

— **A vonat kerekei alatt.** Megírtuk mult számunkban, hogy Monus István orosházai gazdálkodót az orosházai pályaudvar közelében egy

vonat tolatás közben elütötte. Mint értesülünk, Monus István sérüléseinek következtében meghalt. Érdekes, hogy a hullán a külsérelemnek ugyszólván alig látható valami nyoma. Az orvosi vélemény szerint az öreg embernek agyrázkódás és szivszélhűdés okozta halálát.

— **Figyelem! Órák, ékszerek és ezüstneműek országsszerte elősmert szolli árákon, jótállás mellett, Lőkoviás Arthur és Társa, több mint negyedszázad óta fennálló Magyarország legnagyobb óra-, ékszer- és ezüstnemű-üzletében Debreczen. Számos kitüntetés.**

— **Pályázat.** A m. kir. posta-távírda és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra pályázat hirdettetik. Ezen állásokra pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával, sikeresen elvégezték, 18-ik életévüket már betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen előéletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép, egészséges, a posta-távírda és távbeszélő szolgálat minden ágának (éjjeli mozgópostai stb. szolgálat) elvégzésére testileg is alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, kik a középiskolát az 1907—1908. tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalkozkodnak. A sajátkezűleg írt és szűltesi, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat a már közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszolgabíró, vagy polgármester útján f. évi augusztus hó 15-ig ahhoz képest, hol a pályázók alkalmazást nyerni óhajtanak, a posta és távírda-igazgatósághoz nyújtásuk be. A pályázók közül kiválasztottak, az illető posta- és távírdaigazgatóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, aki azután főlvetelük iránt végleg határoz. A fölfogadott posta- és távírda-gyakornokjelöltek fogadalmat tesznek, 2 korona napidíjat kapnak. A posta- és távírdatiszti szakszükségletük után minősültséget szerzőnek posta- és távírdatisztviseleői állásokra.

— **Belefulladt a Körösbe. Bacska** János békési lakosnak Mezőberényben volt egy kis dolga. Gyalogszerrel indult el Békéscsabáról tegnap délben. A Körös hidja mellett meg akart fürdeni. Levetkőzött és belement a vízbe. Véletlenül megcsuszott, az ár elragadta és mivel uszni nem jól tudott, lélekjelenlétét elvesztette és a vízbe fulladt. Hulláját kifogták, hozzátartozóit pedig értesítették a szerencsétlenségről.

— **Anyakönyvi változások.** A mult hónapban a csabai anyakönyvi hivatalnak 126 születést jelentettek be. Házasságot kötött 7 pár; elhalt 187 egyén. A mult hét folyamán elhaláloztak: Jamro Mihályné napszámós, 46 éves gümöshashártyagyuladás; Kucsera György napszámós, 71 éves, aggkori végelgyengülés; Mokus János napszámós fia, 6 hónapos, bélhurut; Mokus János napszámós, 56 éves, tüdőgümőkór; Spisják Margit 8 naps; Kovács Fáber Mátyás napszámósfiu, 2 éves, hörghurut; Mazan János napszámósfiu 1 naps, rángógörccs; Sajó Izidor kereskedő fia, 8 naps, rángógörccs; Szlovák János napszámós fia, 7 hónapos, bélhurut; Botyánszki János napszámós fia, 2 hónapos, bélhurutban.

— **Békés Gy. udv. fényképésznek Csabán, a Fiume-szálló falán és a kath. templommal szemben lévő műtermének fénykép-kirakataira felhívjuk t. olvasóink figyelmét.**

— **Háztartásban fontos a mohai Ágnes-forrás.** Lapunk mai számában megjelent hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Van-e a gyümölcsnek tápláló ereje?

Pici piros alma, borizú;
Kóstolja meg, jaj be jóízű...
(Népdal).

A napokban a következő levelet kapta e sorok írója:

„Igen tisztelt Szerkesztő ur! A minap egy lukullusi lakomán voltam jelen. Ebéd végén, mint szokás, gyümölcs is került az asztalra. A föltalalt gyümölcs aztán nagy vitát idézett elő azon kérdés fölött: van-e a gyümölcsnek tápláló ereje? Én azt állítottam, hogy van, mert hiszen olvastam oly népekről, amelyeknek csaknem kizárólag a datolya, a banána stb., egyszóval gyümölcs a táplálékuk. Akik az ellenkező nézetet vallották, arra hivatkoztak, hogy ha állításom igaz volna, akkor ebéd közben is táplálnának s nem ebéd végére hagynák a gyümölcsöt. Igen kérem a szerkesztő urat, legyen szives e kérdésben bővebb felvilágosítást nyújtani. Maradok, stb.”

T. olvasónk, kérését szives örömmel teljesítem, de ne vegye rossz néven, hogy kérdésére nem egy-két szóval, hanem az ügy érdeméhez mérten egész cikkel felelek.

Egy régi, kedves népdalunknak jelligénkül idézett két sora jut eszembe, mikor a fölvetett kérdésre felelni óhajtok. Mintha a mi józan magyar népünk sejténé a gyümölcsnek nagy tápláló értékét, hiszen még dalába is foglalja s a költészet és zene bűbájával kínálja az embernek. Igen, a gyümölcsnek nagy a tápláló értéke s az e tapasztalat nem sokat nyom a latban, hogy házi asszonyaink csak az ebéd végén szoktak tálni gyümölcsöt, hiszen vele szemben állanak a gyümölcssevő népek s a mi vegetáriánusaink, de meg azok az érdekes kísérletek is, amelyeket mintegy 7-8 éve a gyümölcs tápláló értékének kikutatása céljából folytattak.

Jól tudjuk, hogy az emberi test szerves és szervetlen alkotórészekből (vegyületekből) áll. Minthogy az élet folyamata alatt e vegyületek használnak el, természetes, hogy szervezetünkbe oly anyagokat kell juttatnunk, amelyek a fölhasznált elemeket magukban foglalják. Ezen anyagoknak szervezetünkbe való juttatása táplálkozás útján történik.

Hogy már most mely anyag tápláló, attól függ, mily mértékben tartalmazza azon szerves és szervetlen vegyületeket, amelyekből testünk áll s amelyek az élet folyamata alatt elhasználódnak. Azt kell tehát megtudnunk, miből állnak szerves és szervetlen vegyületeink. A tudomány azt feleli kérdéseinkre, hogy szerves vegyületeink kivált nitrogént, szén, hidrogént, oxigént, a szervetlenek szénsavas és foszforsavas mészt, magnéziumot, klorináriumot bírnak magukban s így táplálékainknak is ezeket kell tartalmazniuk. Nem nehéz most már belátnunk, hogy kiváltképp alkalmas táplálékok a nitrogéntartalmu fehérje-félék, a zsir, a szénhidrátok, különösen a keményítő és a cukor. A szervetlen táplálékok között a víz a legfontosabb, mert a szervezetünkre szükséges sokat bírja s mert hígító és oldó hatása.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a hús, sonka, tojás, sajt, nagyon táplálók és pedig azért, mert nagy a fehérje és zsirtartalmuk. Ezek a táplálékok mind állati eredetűek s ha már most sikerül kimutatnunk, hogy a gyümölcsfélékben is van fehérje és zsirtartalom, akkor már könnyen eldönthetjük a cimben fölített kérdést. A vizsgálatok azt igazolják, hogy a husos, csonthejas és bogyonémű gyümölcsökben főképp szénhidrátok, a dióban, mogyoróban, mandulában fehérje és zsir van jelen.

1 kilogrammot véve alapul, a következő táblázat könnyen eligazít bennünket:

Állati táplálék	fehérje gramm	zsir gramm
Kövértes táplálék	209	10
Sonka	183	180
Tojás	140	120
Tej	33	40
Vaj	—	850

Növényi táplálék	fehérje gramm	zsir gramm
Dió (héj nélkül)	246	269
Mandula (héj nélkül)	177	548
Aszalt kajszinbarack	47	10
Aszalt szilva	22	5
Mazsolya	41	6
Eper	10	6
Narancs	9	1
Körte	8	4
Szőlő	6	3
Alma	4	2
Görögdinnye	3	0.3
Fehér kenyér	77	—

Vagyis 1 kg. héj nélküli dióban több fehérje van, mint a sajtban, a marhahusban; zsirtartalom tekintetében is föltulmulja a dió a húst s csak a vajé nagyobb.

A tápláléknál azonban nemcsak a tartalom fontos, hanem az emészthetőség is. E kérdésre nézve is vannak már vizsgálatok, amelyek azt bizonyítják, hogy a gyümölcsökben levő cukor és keményítő épp oly mértékben emészthető, mint más táplálóanyagoké, a zsiré s a fehérjéé valamivel (9-15%) kevesebb.

Fejtegetéseinkből kitűnt, hogy a gyümölcsneműket meg kell becsülnünk, mert nagy a tápláló erejük s emészthetőségük is kedvező. Az bizonyos (láttuk a táblázatban, hogy a különböző gyümölcsök táplálóértéke különböző és nem felel meg mindig árúknak. De az is bizonyos, hogy ha az ember a gyümölcsöket kellően öszszeválogatja, éppen olyan olcsón megélhet, mint a vegyes étrend alapján s hogy az aszalt gyümölcsöknek, továbbá a diónak és mogyorónak tápláló erejét nem szoktuk kellőképpen megbecsülni. A szakemberek éppen azért azt ajánlják, hogy a gyümölcsöt ne akkor vegyük elő, amikor már jóllaktunk; ne az ebéd vagy vacsora végén nyuljunk a gyümölcsös kosárhoz, hanem osszuk be étrendünkbe, hogy kellőleg érvényesíthesse tápláló hatását s hogy kevesebb husra legyen szükségünk. Ha az elmondottakhoz még hozzáfűzzük azt, hogy a tulságos husevés nem egészséges s egészségünk egyensúlyának szempontjából fontos szerepe van a gyümölcsnek, akkor kellőleg kiemeltük a gyümölcsneműek fontosságát táplálkozásunkban. Amerikában s a nyugati európai államokban jobban megbecsülik a gyümölcsöt, mint mi; nem volna rossz, ha e tekintetben utánozni igyekeznénk a külföldet. R.

Egy takarékpénztári könyv sorsa.

Meglopta az atyját.

Házkutatás egy gazdánál.

Csaba, aug. 1.

Opauzski János békéscsabai lakos, aki már hatvanadik évét is betöltötte, egy 734 koronás takarékpénztári könyvecskét őrizett odahaza ládájában. Hosszu keserves munkával kereste össze ezt a pár forintot abból a célból, hogy öreg napjaiban, ha majd munkaképtelen lesz, ebből a kis pénzecskéből nyugodtan éldegélhessen.

Azonban a megtakarított összeg sok bajt és kellemetlenséget okozott a szegény embernek, mert Opauzsky Pál fia, aki Amerikából csak nemrég érkezett haza, követelte, hogy ezt az összeget édes apja adja át neki.

Az öreg Opauzski hallani sem akart az egész dologról semmit és kis pénzét még féltékenyebben őrizte.

Fia ekkor gondolt egyet és amikor édesapja nem volt odahaza, bement apja szobájába és a ládát, amiben az öreg a bank-könyvecskét tartogatta, felfeszítette, a könyvet zsebre tette. Édes apja azonban mielőtt haza jött, rögtön észrevette, hogy ládájában idegen kezek kotoráztak és csakhamar meggyőződött arról is, hogy féltve őrzött könyvecskéje is lábra kelt.

Fejlesztést tett ismeretlen tettes ellen a rendőrségen és Valentinyi Márton rendőrbiztos a tettest csakhamar kinyomozta Opauzsky Pál személyében, aki ellen édes atyja a

bűnvádi eljárás megindítását és fia megbüntetését kérte.

Opauzsky Pál az eltulajdonított bank-könyvet apjának a vizsgálat során nem volt hajlandó átadni és tettét azzal védte, hogy apja könyvelő, iszákos ember és hogy megtakarított pénzét egy özvegyasszonyra költi és hogy a bank-könyvet ő azért vette el és tartja magánál, mert nem akarja, hogy ezt az összeget apja eltékozzolja.

Az ügyészség Opauzsky Pál védelmét nem fogadta el és elrendelte a könyv lefoglalását, illetve házkutatást annak megszerzését — közben a rendőrhatalóság intézkedett, hogy az illető bankban a betét kifizetése letiltassék.

Tegnap délután tartotta meg Valentinyi Márton rendőrbiztos Csanády László gyakornok és két rendőrtársaságában a házkutatást Opauzsky Pál házában teljes eredménnyel, mert a jogtalanul megszerzett könyv a rendőrség kezei közé került.

Opauzsky János ellen a bűnvádi eljárás folyamatban van.

A menyecske és az apja.

Családi perpatvar elintézése.

Csaba, augusztus 1.

Egy gazdaember összezördült az „aszszony”-nyal s ősrégi magyar szokás szerint, alaposan helybenhagyta. A fiatal, alig pár hónapos menyecske összepakkolt s hazament az apjához.

Az öreg magyar ott ült az eperfa alatt s csöndesen pipázva hallgatta, menyecskeleányának keserves panaszkodásait, néha mormogva csak a fogai között egy-egy hm...hm-t.

Mikor már jól kipanaszolta magát a menyecske, megszólalt az öreg, a fejét ingatva:

— Édes kincsem, szerelmetős, szép gyermekem, oszt' olyan igen-igen nagyon mögvert az az embőr?

— Nagyon a', édes apám; még ostornyéllel is ütötte a hátam!

S felgombolva testhez álló „pruszlik”-ját, megmutatta hófehér testén az ütések foltjait.

— Hm...hm, — csodálkozott, fejét csóválva az öreg. — Oszt' mi a fészkes csudáért vert mög az az ember ilyen igen-igen nagyon?

— Csak azért, mert mikor hazagyítt a szőlőből, aszontam neki, hogy olyan részög, mint a disznó.

Az öreg elhallgatott. Kiverte kurtaszáru cseréppapájából a hamut a tenyérébe, onnan a levegőbe fújta, mert így nem csinál szemetet s újra megtöltötte dohánnyal.

Mikor már jól füstölt a pipa, szóialt meg:

— Hm...oszt' aszontad neki?

— Aszt' én! — bizonykodott a menyecske.

— Hm...hm... — csóválta fejét az öreg, — oszt' nem vert mög érte, lányom, jobban?...

Közgazdaság.

Csabai munkásviszonyok.

Csaba, augusztus 1.

Szociális szempontból vizsgálva a dolgot, úgy találjuk, hogy az 1908. évben viszonyítva az előbbi évekhez, a munkás és munkaadó közötti viszony legalább Békésmegyében kezd a méltányosság elvei felé közeledni, mert a bérvizonyokat és a termés mennyiségét és minőségét összehasonlítva, arra a meggyőződéésre jutunk, hogy a gazda és

munkaadó hasznához képest elég tisztos bért kap a munkás.

A folyó év első feléről a békéscsabai Községi Munkásotthon adatai alapján a munkásviszonyokról a következőket állíthatjuk össze:

1908. év I. felében munkaközvetítés útján elszegődött:

1. mezei munkára (aratás, hordás, cséplés, hánapszamos summás munka	1909	munkás
2. kubikos munkára	2230	"
3. erdei munkára	117	"
4. gyári munkára	56	"
5. építkezési munkára	22	"
Összesen		4345 munkás.

Ehez jön még mintegy 600 kéveköti, marokverő női munkás is.

A mezei munkások Békés-, Bereg-, Bihar-, Arad-, Torontál-, Temes-, Ugocsa- és Zemplénmegyében nyertek elhelyezést.

Átlagos keresménybiztosítás az aratás, hordás és cséplési munkálatokért kaszásonként 5 métermázsza buza és 2 métermázsza árpa volt, — hónapszamos, summás mezei munkás napi keresménye négy koronára tehető.

A kubikos munkások az állami beruházások folytán felmerült nagymérvű földmunkálatoknál nyertek foglalkozást 3 korona átlagos napi kereset mellett.

Az aratásból mintegy 500 hivatalos mezei munkás maradt ki. Ez a körülmény többféle körülményben leli magyarázatát, nevezetesen: a gyenge terméskilátások folytán kevesebb munkaerőre volt szükség; az Amerikából hazajött munkásokkal alaposan megsaporodott a munkátkeresők száma.

Megemlítendő az okok között még az a körülmény is, hogy az utóbbi években csaknem az összes nagy birtok fel lett parcellázva és így, a hol ezelőtt 350-400 mezei munkás talált foglalkozást, most nemcsak ezek, hanem a parcellázás folytán feleslegessé vált éves cselédek is szaporították a munkanélküliek számát. De eltekintve ettől, a legnagyobb ok volt az aratásból való kimaradásoknak az egyes szakszervezetek izgatásai, melynek hatása alatt a munkásnép tartózkodott a szerződés kötésétől s amikor Péter-Pál felé már szerződni hajlandó lett volna, szerződést nem kapott, mert a munkaadók másfelől szerezték be jóval előbb, sőt még a tél folyamán munkásszükségletüket.

A kimaradt 500 munkás azután különféle kubikos munkálatoknál nyert alkalmazást, 4-5 korona napi kereset biztosítása mellett, de ez a kereset nem üti meg azt az összeget, amelyet a nagy mezei munkálatoknál kereshetett volna.

Aratási bérmozgalom, sztrájk az 1908. év első felében egészen a mai napig nem fordult elő és erősen hisszük, hogy ilyen zavarok az aratási és cséplési munkálatokat zavarni nem fogják.

NESTLÉ
GYERMEKISZTJE
csecsemők lábbadozó
gyomorhajósok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZ.
Egy doboz ára 1kor.80fill. kapható minden gyógyszerárba és drogeriában, ugyanott ismerhető iratok ingyen.

Budapesti gabonatözsde.

Készaru üzlet.

Buza. E héten a budapesti gabonapiacra mindjebbn erősbödő kínálat mellett a malmok tartózkodóan viselkedtek bevásárlás tekintetében. A hét vége felé azonban jobb vételkedv mutatkozott és az ellanyhult irányzat némileg megszilárdult.

Tengeri, árpa és zab elég élénk forgalom mellett tartott áron kelt el, ellenben rozs 10—15 fillérrel hanyatlott.

A mai gabonatözsden az árak a buzánál 10 fillérrel olcsóbbak.

Déli zárlatkor:

Októberi buza	22.32
Rozs	18.42
Tengeri	14.56
Árpa	16.54

A helyheli piacon úgy szerdán, mint szombaton élénk kínálat volt buzában, míg a többi termények behozatala csekély mennyiségre rugott.

A csabai piacon ma a következő árakat adták:

Jó minőségű buza	21.50—22.—
Takarmányárpa	13.80—14.40
Tengeri	14.—14.40
Rozs, jelentéktelen mennyiségben	16.40—16.80
Zab jelentéktelen mennyiségben	16.—

Segédszerkesztő: Laptulajdonos: Németh István Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség” könyvnyomdájában, Békéscsabán.

Nyiltér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZAJVIZ

Mogyoróssy Sándor

acad. szobrász, kőfaragó m. (iparisk. okl. rajztan.)

Gyulán, Köröspart-u. 20. (a városháza háta mögött.)

Készít:

Artisztikus szoborműveket, sír-emlékeket, sírboltokat, emléktáblákat, emlékoszlopokat, oltárokat, szószékeket, monumentális és diszkőfaragómunkákat.

Tervrajzok és költségvetések díjtalanul.

Bérbeadó föld.

A B.-Zerind határában levő

60 kishold föld

jó tanyával és szőlővel ellátva igen előnyös feltételek mellett azonnal bérbeadó.

Tudakozódní lehet a tulajdonos: Hévízi Jánosnál (u. p. Vadász, Sut, Aradm).

Találmányok

SZEGFÜ RUDOLF
mezőgazdasági gépraktárában
(Békéscsaba, Buzapiac)

raktáron levő összes gépek, gépalkatrészek, gépszijjak, olajok stb. igen jutányos áron eladatnak

Ugyanott egy **3 szobás lakás** és üzlethelyiség haszonbérbe adatik. Bővebbet Szegfű Rudolf üzlethelyiségében.

Mielőtt személy-, jelzalog- vagy építési **KÖLCSÖN** iránt intézkednék kérjen díjtalanul prospektust. **MELLER L. EGYED** BUDAPEST IX., Lóczyai-utca 7. Telefon-internumban 46-31.

Stein Mihály

fa-, szén- és mészüzynöksége, a La Roche és Darvas-féle erdőiparvállalat bizományi raktárosa BÉKÉSCSABÁN.

La Roche és Darvas erdőiparvállalata tisztelettel értesíti Békéscsaba és vidéke közönségét, hogy a csabai Termény- és Áruraktár területén

tűzifa-raktárt

létesített és annak vezetésével Stein Mihály csabai lakost bízta meg. Raktáron tart a legjobb minőségű Gyertyán-, Bükk-, Körös-, Cser-, hasáb és dorongfát és a legjutányosabb áron adja el azokat waggon-, méter-, öl- és mázsaszámra.

Midőn a t. közönség szives pártfogását kérem, egyben tudatom, hogy rendelések úgy a csabai Termény- és Áruraktárnál (Telefonszám 33), mint lakásomon, Ótemető-utca, Adamik-féle háznál eszközölhetők.

Tisztelettel

Stein Mihály.

szabadalmazása, vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a **Szabadalmi Ujság** szerkesztőségéhez: Budapest, VII., Erzsébet-körut 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványszámát.

A KI SZÉP AKAR LENNI,
használja egyedül a **HAJÓS-féle ARADI IBOLYA-CRÉMET,**

mert a világ minden részéből jövő hála-iratok legjobban bizonyítják, hogy ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindenemű arctisztatlanságot varázsszerű gyorsan eltüntet.

Ára egy tégelynek 1 korona.

Vigyázat! Csakis Hajós-féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában ARAD, továbbá Békéscsabán: Réthy Béla gyógyszerárában, Radó Mihály „II. Rákóczi Ferenc” gyógyszerárában és Rózsa Hermann és Tsa illatszerárában.

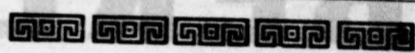
Kiadó lakás.

Békéscsabán, a Vasut-utca 696. sz. Friedman-féle házban

többszobás utcai és udvari

lakás kiadó.

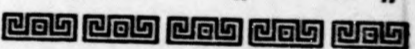
Bővebbet a tulajdonosnál Kispac, 1022. sz.

Weisz Mihály
húscsarnokában Csabán, naponta kaphatók

friss marhahús, kilója 56-60 kr.

„ borjuhús „ 50-60 „
„ juhhús „ 36 „

BÉKÉSCSABAI ZENEDE

Békéscsaba, Fötér, 885. szám.

Növendékek felvételnek: fiu- és leánygyermek, valamint felnőttek, kezdettől a legmagasabb kiművelődésig.

TANSAKOK: MELLÉKTANSAK:

zongora, magánének, az összes zeneelméleti hegedű és cimbalom. **tantárgyak.** Akadémiai előkészítő.

Az intézet ez év tanfolyamán az Orsz. m. kir. zeneakadémia zongora-tanszakára előkészít.

Tandij: Bármely hangszerre (heti 3 órával) évi 100 korona, amely összeg havi 10 koronás részletekben törlesztendő. Magánének (heti 3 órával) évi 160 korona, havi 16 koronás részletekben. Zongora — mint melléktanszak — heti 2 órával (az éneknövendékeknek) ingyenes. Zeneelmélet (heti 1 órával) ingyenes. Szegénysorsu, de tehetséges növendékek korlátolt számban fél, illetve egész tandijmentesen felvétetnek. — A tananyag azonos az Országos magyar királyi zeneakadémiával.

Megjegyzés. Oly növendékek, kiknek hangszerük nincs, az intézet hangszereiben naponta egy órát gyakorolhatnak.

Felnőttek részére külön ESTI TANFOLYAM.

Beiratások augusztus hó 28-tól naponta délelőtt 9—12-ig, délután 2—6-ig eszközölhetnek. Beiratási díj 4 korona.

Gyöngyösi Gusztáv okleveles zenetanár, intézet-tulajdonos.

Egy magányos 5 lóerejű
Első Magyar Gazdasági
Gépgyárból való

CSÉPLŐSZERRENY

és egy magányos 3 és
fél lóerejű Nicholson-
gyártmányu

LOKOMOBIL

jutányos áron eladó
részletfizetésre is Miklya
Pálnál Békéscsabán,
gabonapiac, 869. szám.

Bérbeadó sütőüzlet és lakás.

Békéscsabán, Okos-utca
1013. sz. alatt lévő volt
Remenyiczky-féle

SÜTŐDE

két nagy kemencével s a hozzá
való felszereléssel, továbbá az
ugyanazon házban levő

üzlethelyiség

3 szobás lakással
és a mellékhelyiségekkel együtt
f. évi október hó 1-re bérbeadó.

Bővebbet a háztulajdonosnál.

WEISZ MIKSA
női divatárúháza Békéscsabán, Fötér.

MARADÉK-VÁSÁR

a leltározásnál talált divatos bluz- és egész
ruhákra való gyönyörű kelmékből. — A t. hölgy-
közönség különös figyelmébe ajánlom ez alkalmi
vásáron szükségletét beszerezni.

Ruhakelmék és angol sephirek.

Kész vászon- és batisztruhák egyedüli raktára Békésvármegyében.

Kész angol sephir, csipke és selyemblousok,
jouponok, nyakkendők, gallérok, zsabók a leg-
utolsó divat szerint.

Dús választék gáz- és selyem napernyőkben.

Felvállalok angol és francia ruhákat, melyeket a
legkényesebb izlésnek is megfelelően készítették el.

Kelengye-osztályom páratlan a vidéken.

Telefonszám: 31.

Vidéki rendelésekre nagy súlyt helyezek.

Fényképkülönlegességek
Nagyítások **Festmények**
művészi kidolgozásban

BÉKÉS GY.

Ő Fensége József főherceg udvari fényképészénél

Békéscsabán, a katolikus
templommal szemben.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz
erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit
fölközzön hazánk
természetes
szénsavas vizek
királya:

a mohai ÁGNES-Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitün-
tetve. Kitünő asz-
tali, bor- és gyógy-
víz, a gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva
nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitünő szere a legkülönbözőbb
gyomor-, légcső-, és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-,
bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt
gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágy-
hiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbajok-
tól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsav-
val telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is
könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár Békéscsabán: FISCHER M. H. és GRUBER cégnél.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül leg-hőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arc-bőrért úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Créme-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztátlansága (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Créme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Créme mindig egyforma, annak kidolgozása leggondosabb, tehát a hatása is rögtöni és biztos. Ovakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedüli biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépítőszert a Földes-féle Margit-Créme, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepelőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtakát, mittessert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellett a Margit-Créme teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-puder (fehér, rózsás és krém színben) 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárúháiban, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

A Földes-féle Margit-Créme Békéscsabán kapható: Lőrinczy László, Réthy Béla, Radó Miklós gyógyszerészeknél és Dobay Kálmán drogeriájában.

Lapunk nyomdájában egy fiú TANULOUL azonnal felvétetik.

Csak egy pillantás a kirakatra!

Ott diszlenek mindenféle nyári ujdonságok: férfi és gyermekkalapok, színes és fehér puha elejű ingek, nyakkendők, gallérok, kezelők, utolsó divat szerinti kalapok, cipők. Női piperecikkek óriási választékban.

Az összes szabókellékek legnagyobb raktára Békésmegyében:

DEUTSCH TESTVÉREK

női és férfidivatárúháza

Békéscsaba, Fötér, városházával szemben.

Szolid, pontos kiszolgálás.

BABINSZKY JÁNOS

EZELŐTT TURCSÁN PÁL
MŰSZTERGÁLYOS BÉKÉSCSABÁN, FÖTÉR.

Tisztelettel értesitem Békéscsaba és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy a

m ű e s z t e r g á l y o s

szakmába vágó munkákat, ugymint: fa-, szarv-, csont-, borostyán-, tajt- és legfinomabb pipaszárakat, továbbá billiárd-dákókat és golyókat, lignonszantum tekepályagolyókat és babákat a legjutányosabb árban készítek. — Továbbá tudatom, hogy elvállalok nap- és esőernyő-javításokat.

Utánzott elefántcsontgolyókból nagy raktárt tartok.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok tisztelettel **BABINSZKY JÁNOS.**

Egy tanonc felvétetik.

Denaturált szesz.

A ki szép és tartós fényű **szobapadlót**

akar, az csak a világ legjobb és legujabb találmányu

szobapadló-lakkjaiból vegyen.

Utasítással is szívesen szolgál

Rein Jenő festékkereskedése Békéscsabán.

Kence (firniss).

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott KULCSCSAL.

Minden jobb üzletben kapható. HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

Tudatjuk Békéscsaba és vidéke nagyérdemű közönségével, hogy

tulzsufolt raktárunkat

ujabb áruval kicserélhessük, a raktáron levő és szavatolt saját gyártmányu összes

férfi-, női-

és gyermek-

CIPŐINKET

s más e szakmába
∴ vágó dolgainkat ∴

leszállított árban

árusítjuk ki.

Rendelések és javítások

azonnal a leg-gondosabb kivitelben készítettnek.

Békéscsabai

Czipész-Szövetkezet

BÉKÉSCSABA

Vasut-utca, Gécs-ház.

Nagyikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági
átfedőcserép 272. szám.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

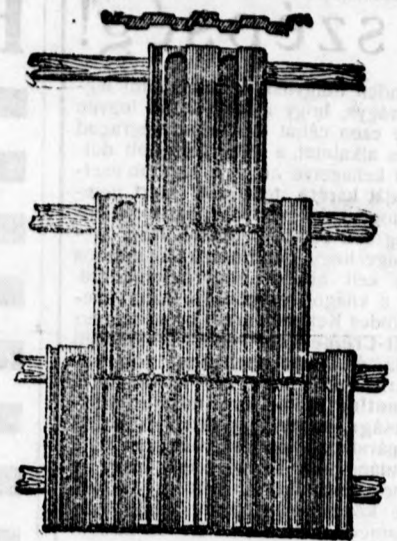
Alapított 1864. • Legelőkelőbb referenciák. • Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserépekből
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserépek.
Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő
cserép 253. szám.

UJ ÜZLET!

GUTTMANN és SCHWARCZ

Békéscsaba, Vasut-utca,
a volt Rasofszky-féle üzlet.

Fűszer- és csemege-áruinkat

ajánljuk a legolcsóbb árak és a legpontosabb
kiszolgálás mellett.

Felhívjuk a nagyközönség figyelmét frissen
pörkölt kávéinkra.

1 kg. finom pörkölt kávé 2.60
1 " " nyers " 2.30

4 1/2 kilogramm postaküldeményt vidékre bérmentve küldünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri
kiváló tisztelettel

GUTTMANN és SCHWARCZ.

Naponta friss főtt prágai sódar.

**Akar
JÓ KÁVÉT
inni?**

Akkor csak

Patay Mihály csemege-
üzletében
vásároljon

Egy jó házból való fiu
TANULÓUL felvétetik.

Lapunk nyomdájában
egy jó házból való fiu
TANULÓUL
azonnal felvétetik.

Leltár után! Occasio!

Leltárunk befejeztével és
az idény előrehaladására
való tekintettel a raktárun-
kon levő őszes divatos

**szöveteket, angol kosztüm-
kelméket, valamint francia delain,
batist, angol zefir s kretonokat**
mélyen leszállított árban bocsájtjuk áruba.

≡ Maradékok ≡
feltűnő olcsó
árban kaphatók.

Nagy választék
≡ kész ≡
fehérneműekben!

A mélyen tisztelt hölgy-
közönség nb. látogatását
kérjük, kiváló tisztelettel

Löwy Jakab L. és Tsa.

Vidéki rendelésre különös gondot fordítunk

Gramofon-tűk!	Minden órajavítás 1 korona 60 fillér!		Gramofon-tűk!
Raktár beszelőgépek és a hozzá szükséges alkatrészekből. Legjobb minőségű hanglemezek raktáron.	Ezüst órák 12 Kor.-tól!	Magy. kir. államvasutak pályaozórása.	Fali órák 4 koronától!
	GELLÉRT BÉLA ut. ÓRAS- ÉS ÉKSZERÉSZ BÉKÉSCSABÁN, VASUT-UTCZA.		
Ajánlja dusan felszerelt nagy raktárát valódi sveiczi zseb-, fali órák-, arany- és ezüst ékszerekben.			
Gramofon és bármily zenemű-javítások jutányos árban készülnek.			
	Ébresztő órák 3 Kor.-tól!		Nichel órák 5 Kor.-tól!
			Vidéki megbízásokat pontosan és olcsón eszközöztük. Órajavítás és eladásnál 5 évi jótállást vállalok.

Különféle friss csemege-sajtok.

Különféle töltésű gyógy- és ásványvizsek.

Nagy maradékvásár!

Nagy maradékvásár!